

Ministarstvo pravosuđa
Republike Hrvatske

Ministarstvo unutarnjih poslova
Republike Hrvatske

Stručno usavršavanje
pravosudnih dužnosnika
i djelatnika MUP-a
iz područja suzbijanja zlouporabe droga

Valbandon, 17. i 18. travnja 2013.

ZLOUPORABA DROGA PREMA KAZNENOM ZAKONU IZ 2011.

Dražen Tripalo
sudac VSRH

Sadržaj izlaganja

- određivanje pojmova:
 - droge
 - „neovlaštenosti” postupanja s drogom
- prikaz nove kaznenopravne regulative zlouporabe droga kroz njenu usporedbu s ranijim odredbama
- zakon blaži za počinitelja
- promjene nadležnosti

Određivanje pojmova

- droga
- stvari koje se mogu uporabiti za izradu droge
 - Popis droga, psihotropnih stvari i biljaka iz kojih se može dobiti droga te stvari koje se mogu uporabiti za izradu droga („Narodne novine“ broj 50/09., 2/10. i 19/11.)
- „neovlaštenost“ postupanja s drogom
 - Zakon o suzbijanju zlouporabe droga („Narodne novine“ broj 107/01., 87/02., 163/03., 141/04., 40/07. i 149/09.; nastavno: ZSZD)

Usporedba kaznenopravne regulative zlouporabe droga

- Kazneni zakon („Narodne novine“ broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.) – nastavno: **KZ/97**
- Kazneni zakon („Narodne novine“ broj 125/11. i 144/12.) – nastavno: **KZ/11**

KZ/97 (173/1) – KZ/11

KZ/97: 173/1

Tko neovlašteno posjeduje stvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

KZ/11 (nakon ZIDKZ/12.):

dekriminalizirano posjedovanje droga „za vlastite potrebe”

KZ/97 – 190/1 KZ/11 – proizvodnja, prerada

KZ/97: 173/2

Tko neovlašteno proizvodi, preraduje (...) tvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

KZ/11: 190/1

Tko neovlašteno proizvede ili preradi tvari koje su propisom proglašene drogom,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

KZ/11: 190/7 (KZ/97 –)

Proizvodnjom droge smatra se i uzgoj biljke ili gljive iz koje se može dobiti droga.

KZ/97 – 190/2 KZ/11

KZ/97: 173/2

Tko neovlašteno (*proizvodi ...*) prodaje ili nudi na prodaju, ili radi prodaje kupuje, posjeduje ili prenosi, ili posreduje u prodaji ili kupnji, ili na drugi način neovlašteno stavlja u promet stvari ili pripravke koji su propisom proglašeni opojnim drogama, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

KZ/11: 190/2

Tko proizvede, preradi, prenese, izveze ili uveze, nabavi ili posjeduje stvari iz stavka 1. ovoga članka koje su namijenjene neovlaštenoj prodaji ili stavljanju na drugi način u promet ili ih neovlašteno ponudi na prodaju, proda ili posreduje u prodaji ili kupnji ili na drugi način neovlašteno stavi u promet, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.

190/2 KZ/11

- **posjedovanje** stvari iz stavka namijenjenih neovlaštenoj prodaji ili stavljanju na drugi način u promet – posjedovanje „u svrhu osobne uporabe”
 - je li droga bila namijenjena prodaji ili nije („za vlastitu uporabu”) i ranije bilo odlučno za pravnu kvalifikaciju (čl. 173. st. 1. ili čl. 173. st. 2.)
 - sada utvrđenje takve namjene droge odgovor na pitanje radili li se o kaznenom djelu iz čl. 190. st. 2. KZ/11 ili nije kazneno djelo
 - kod **proizvodnje** – odlučno za ocjenu je li djelo iz st. 1. ili st. 2. čl. 190.
- **prenošenje**
- **nuđenje** na prodaju (kažnjivost pokušaja?)
- **posredovanje**

KZ/97 – 190/3 KZ/11

KZ/97 –

KZ/11: 190/3

Tko ponudi na prodaju, proda ili posreduje u prodaji stvari iz stavka 1. ovoga članka osobi s težim duševnim smetnjama, ili djetetu, ili to učini u školi ili na drugom mjestu koje služi obrazovanju, odgoju, sportskoj ili društvenoj aktivnosti djece ili **u njegovoj neposrednoj blizini** ili u kaznenoj ustanovi, ili tko za počinjenje djela iz stavka 2. ovoga članka iskoristi dijete, ili ako to učini službena osoba u vezi sa službom ili svojom javnom ovlasti, kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

KZ/97 – 190/4 KZ/11

KZ/97: 173/3

Ako je kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka (*počinilo više osoba koje su se udružile radi činjenja tih djela, ili*) je počinitelj toga kaznenog djela organizirao mrežu preprodavatelja ili posrednika, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina, ili kaznom dugotrajnog zatvora.

KZ/11: 190/4

Tko organizira mrežu preprodavatelja ili posrednika radi počinjenja kaznenog djela iz stavka 2. i 3. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje tri godine.

173/3 KZ/97 – KZ/11

327. KZ/11 - Dogovor za počinjenje kaznenog djela

328 KZ/11 – Zločinačko udruženje:

(4) Zločinačko udruženje čine najmanje tri osobe koje su se udružile sa zajedničkim ciljem počinjenja jednog ili više kaznenih djela, za koja se može izreći kazna zatvora u od tri godine ili teža, a koje ne uključuje udruženje koje čine osobe slučajno povezane za neposredno počinjenje jednog kaznenog djela.

(1) Tko organizira ili vodi zločinačko udruženje,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko sudjeluje u udruženju iz stavka 1. ovoga članka, a da nije još počinio ni jedno kazneno djelo za to udruženje, ili poduzme neku radnju koja nije kazneno djelo, ali za koju zna da doprinosi ostvarenju cilja zločinačkog udruženja, ili financijski ili na drugi način podupire zločinačko udruženje,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

173/3 KZ/97 – KZ/11

329 KZ/11:

(1) Tko znajući za cilj zločinačkog udruženja ili njegove kriminalne aktivnosti počini kazneno djelo u sastavu takvog udruženja ili potakne drugoga na počinjenje kaznenog djela u sastavu takvog udruženja kaznit će se:

1. za kazneno djelo za koje je propisana gornja granica kazne tri godine kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina,

...

4. za kazneno djelo za koje je propisana gornja granica kazne deset ili dvanaest godina kaznom zatvora od tri do petnaest godina,

...

173/3 KZ/97 – KZ/11

- zakonski opis i pravna kvalifikacija 173/3 KZ/97 po KZ/11:
 - dakle, znajući za cilj zločinačkog udruženja, u sastavu takvog udruženja neovlašteno prodavali stvari koje su propisom proglašene drogom,
 - čime su počinili kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama u sastavu zločinačkog udruženja, opisano u članku 190. stavku 2. u vezi s člankom 329. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11. i 144/12.; nastavno: KZ/11), a kažnjivo po članku 329. točki 4. KZ/11.

KZ/97 – 190/5 KZ/11

KZ/97 –

KZ/11: 190/5

Tko kaznenim djelom iz stavka 2, 3. i 4. ovoga članka prouzroči **znatno oštećenje zdravlja većeg broja ljudi** ili smrt osobe kojoj je prodao tvar iz stavka 1. ovoga članka ili je posredovao u njezinoj prodaji,

kaznit će se kaznom zatvora od najmanje pet godina.

KZ/97 – 190/6 KZ/11

KZ/97: 173/4

Tko neovlašteno pravi, nabavlja, posjeduje ili daje na uporabu opremu, materijal ili tvari za koje zna da su namijenjene za proizvodnju opojnih droga, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

KZ/11: 190/6

Tko napravi, nabavi ili posjeduje opremu, materijal ili tvari koje se mogu uporabiti za izradu tvari iz stavka 1. ovoga članka, za koje zna da su namijenjeni njihovoj neovlaštenoj proizvodnji, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

KZ/97 – 190/8 KZ/11

KZ/97: 173/7

Opojne droge i sredstva za njihovo pripravljanje oduzet će se.

KZ/11: 190/8

Tvari iz stavka 1. ovog članka, tvari koje se mogu uporabiti za njihovu izradu, biljke, gljive ili dijelovi biljaka ili gljiva iz kojih se mogu dobiti tvari iz stavka 1. ovoga članka, sredstva za njihovu proizvodnju ili preradu, sredstva prijevoza preuređena za skrivanje tih tvari i sredstva za njihovo trošenje će se oduzeti.

KZ/97 – 190/9 KZ/11

KZ/97: 173/8

Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3., 4. i 5. ovoga članka koji je dragovoljno bitno pridonio otkrivanju djela sud može osloboditi kazne.

KZ/11: 190/9

Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3., 4. i 6. ovoga članka koji je dobrovoljno bitno pridonio otkrivanju djela iz ovoga članka sud može osloboditi kazne.

KZ/97 – 191/1 KZ/11

KZ/97: 173/5

Tko navodi drugoga na trošenje opojne droge, ili mu daje opojnu drogu da je troši on ili druga osoba, ili stavi na raspolaganje prostorije radi trošenja opojne droge, ili na drugi način omogući drugome trošenje opojne droge,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

KZ/11: 191/1

Tko navodi drugoga na trošenje tvari iz članka 190. stavka 1. ovoga Zakona, ili mu da ih troši on ili druga osoba, ili stavi drugome na raspolaganje prostor radi njihovog trošenja, ili mu na drugi način omogući njihovo trošenje,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

KZ/97 – 191/2 KZ/11

KZ/97: 173/6

Ako je kazneno djelo iz stavka 5. ovoga članka počinjeno prema djetetu, maloljetnoj, duševno bolesnoj, privremeno duševno poremećenoj osobi, nedovoljno duševno razvijenoj osobi ili prema više osoba (...),

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

KZ/11: 191/2

Ako je kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno prema djetetu ili osobi s težim duševnim smetnjama ili u školi ili na drugom mjestu koje služi obrazovanju, odgoju, sportskoj ili društvenoj aktivnosti djece ili u njegovoj neposrednoj blizini ili u kaznenoj ustanovi, prema više osoba ili ako je djelo iz stavka 1. ovoga članka počinila službena osoba, zdravstveni radnik, socijalni radnik, nastavnik, odgojitelj ili trener iskorištavajući svoj položaj, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

KZ/97 – 191/3 KZ/11

KZ/97 (173/6 ?)

Ako je kazneno djelo iz stavka 5. ovoga članka (...) prouzročilo osobito teške posljedice, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

KZ/11: 191/3

Tko kaznenim djelom iz stavka 1. i 2. ovoga članka prouzroči smrt osobe kojoj je dao tvar iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

KZ/97 – 191/4 KZ/11

KZ/97: 173/7

(Opojne droge i sredstva za njihovo pripravljanje
oduzet će se.)

KZ/11: 191/4

Tvari iz stavka 1. ovoga članka i sredstva za njihovo
pripravljanje i trošenje će se oduzeti.

KZ/97 – 191/5 KZ/11

KZ/97: 173/8

(Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1., 2., 3., 4. i **5.** ovoga članka koji je dragovoljno bitno pridonio otkrivanju djela sud može osloboditi kazne.)

KZ/11: 191/5

Počinitelja kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji je dobrovoljno bitno pridonio otkrivanju kaznenog djela iz članka 190. i članka 191. ovoga Zakona sud može osloboditi kazne.

Zapriječene kazne

KZ/98	kazna	KZ/11	kazna
173/1	NK, do 1 g	-	-
173/2	min 3 g	190/1	od 6 m do 5 g
		190/2	od 1 do 12 g
		190/3	od 3 do 15 g
173/3	min 5 g ili DZ	190/4	min 3 g (do 20)
-		190/5	min 5 g (do 20)
173/4	od 1 do 5 g	190/6	od 6 m do 5 g
173/5	od 1 do 5 g	191/1	od 6 m do 5 g
173/6	od 1 do 10 g	191/2	od 1 do 10 g
-		191/3	od 3 do 15 g

Pravni kontinuitet

- dekriminalizacija posjedovanja droge bez namjere prodaje
- za ostale dosadašnje oblike zlouporabe droga – održan kontinuitet
- blaži zakon?
- nadležnost?
 - ...

Zakon blaži za počinitelja

- nakon utvrđenja da postoji kontinuitet (čl. 3. st. 3. KZ/11) – ocjena koji zakon je blaži za počinitelja
 - kazne uglavnom snižene (gotovo za sve oblike ili posebni minimum, ili posebni maksimum, ili oboje)
 - ali:
 - čl. 52. st. 4. KZ/11: Za produljeno kazneno djelo može se izreći kazna za polovicu veća od gornje mjere kazne propisane za utvrđeno djelo, koja ne smije prijeći gornju mjeru propisanu za tu vrstu kazne

- promjena nadležnosti u postupcima u tijeku zbog radnji koje odgovaraju onima iz članka 173. stavka 2. KZ/97?
 - pravno shvaćanje od 16.02.1998.

"Ako je kod općinskog suda u tijeku kazneni postupak za kazneno djelo za koje je po odredbama KZRH odnosno OKZRH propisana kazna zatvora do deset godina, a po odredbama Kaznenog zakona kazna zatvora iznad deset godina, općinski sud, izvan glavne rasprave, proglasit će se nenadležnim za suđenje i nakon pravomoćnosti rješenja dostaviti predmet nadležnom sudu, bez obzira što se u takvom slučaju optuženik ne može osuditi na kaznu zatvora u trajanju iznad deset godina zbog primjene blažeg zakona (čl. 3. KZ). Naime, nenadležni sud (čl. 33. st. 1. ZKP/97) ne može nastaviti suđenje i odlučivati o primjeni blažeg zakona, već to može činiti samo nadležan sud, a to je županijski sud (čl. 19. toč. 1a ZKP/97)".

- promjena nadležnosti u postupcima u tijeku zbog radnji koje odgovaraju onima iz članka 173. stavka 2. KZ/97?
 - pravno shvaćanje od 10.10.2006.

"Ako je u trenutku stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona u tijeku kazneni postupak, sastav vijeća odredit će se prema visini kazne propisane za pojedino kazneno djelo prema zakonu koji je bio na snazi u vrijeme kad je kazneno djelo počinjeno. Vrijeme počinjenja djela određeno je optužnim aktom tužitelja.

Nakon ukidanja odluke prvostupanjskog suda, u ponovljenom postupku, nadležnost i sastav suda odredit će se na isti način."

Međunarodno krijumčarenje droga - članci 14. i 17. KZ/11

2

- 14/1: Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema hrvatskom državljaninu i osobi koja ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, koja izvan područja Republike Hrvatske počini bilo koje drugo kazneno djelo osim onih koja su obuhvaćena odredbama iz članka 13. i članka 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno.
- 17/1: Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema strancu koji izvan područja Republike Hrvatske počini kazneno djelo za koje se po hrvatskom zakonodavstvu može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, a ne radi se o slučajevima iz članka 13. do 16. ovoga Zakona, ako je to kazneno djelo kažnjivo i prema zakonu države u kojoj je počinjeno i ako je izručenje počinitelja zakonom ili međunarodnim ugovorom dopušteno, ali do njega nije došlo.
- 18/4: U slučaju iz članka 14., članka 15., članka 16. i članka 17. ovoga Zakona kazneni postupak će se pokrenuti samo ako se počinitelj nalazi na području Republike Hrvatske.

Zahvaljujem
na pozornosti

Dražen Tripalo
drazen.tripalo@vsrh.hr